

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 32 (968) | Субота, 16 серпня 1986 року | Ціна 2 коп.

НАШ СУЧАСНИК

Війна забрала в Ганнусі батька, забрала дитинство. Тому в Піщанській спецшколі-інтернаті провчилася лише два роки — більше не довелося за віком. Направили її на Вінницьке УВІ, на якому в ті давні роки був цех масового пошиття. Шили там одяг для військових і Ганні доручили пришивати кишені до гімнастерок. Справа проста, а Ганні Кукурудзі хотілося більшого, і коли набирали глухих дівчат на фабрику імені Володарського — організували компактну групу — Ганна першою попросилася туди...

Але й там їй доручили нескладну операцію. Лише згодом, трапилось, захворіла чуюча швачка, начальник цеху ризикнув довірити глухій дівчині роботу на машині, на пошитті чоловічих штанів. До нечужих тоді ставились з певним недовір'ям. А раптом... Тому начальник швидко підійшов до Ганни, глянув — не зіпсувала часом? І здивувався — дівчина нудьгувала без роботи. Вона так швидко виконувала свою операцію, що не встигали чуючі швачки на лінії. А роботу Ганна виконувала так чисто, що досвідчений у швейній справі начальник не зміг знайти огріхів. Може з цього часу начальство інакше почало ставитися до нечужих — без упередженості, але й без пильг.

Ганна Кукурудза одержала своє місце на конвейєрі, а оскільки справу свою вона палко любила, була жвавою і допитливою, то вже скоро освоїла всі процеси пошиття чоловічих костюмів — прошивала борти, паски, втачувала рукава, комір. Але більше подобалась їй робота з пошиття штанів, в цій справі рівних їй не було. А підприємство між тим зростало, з скромної фабрики місцевого значення воно перетворилось у виробничу об'єднання, продукція якого стала відома по всій країні. Його цехи обладнувались новими швидкісними машинами і однією з перших почала освоювати їх нечужа дівчина, а потім

начальство благословило Ганну на посаду резервістки — вона як ніхто інший могла замінити захворілу, відпускиницю, і бригада не знала зривів у роботі.

Два десятиріччя працює резервісткою. А стаж у неї — 35 років. Ветеран праці, вона за високі трудові показники нагороджена Ленінською ювілейною медаллю, медаллю «За трудову відзнаку». А трудова книжка Г. Кукурудзи гідна місця у галереї звеличених працею. Лише два записи в ній: прийнято ученицею на Вінницьке УВП УТОГ і переведено на швейну фабрику. Зате до книжки вшиті чотири вкладники — інакше не було б місця записувати одержані Ганною Мойсеївною грамоти, премії і подяки. Шістьдесят чотири записи про це — премії і грамоти за перемоги у соцзмаганні, за участь у виготовленні нових моделей одягу, за ініціативу в перегляді норм виробітку з метою їх підвищення і т. д.

Рішення червневого (1986 р.) Пленуму ЦК КПРС і XXVII з'їзду партії Ганна Мойсеївна сприйняла всім серцем. Адже якщо краще стануть працювати люди — кращим стане і саме життя. Це так просто. Вироби об'єднання ім. Володарського — красиві і модні чоловічі костюми — йдуть у міста і села всієї

країни. У Вінницькому універмазі, наприклад, на них завжди великий попит, і в цьому, не буде перебільшенням сказати, є заслуга передової робітниці, її товаришів по групі: Марії Павлюк, Марусі Маркевич, Сергія Ростовецького, Володимира Жученка, Марії Садовенко і інших.

Активну участь бере Ганна Мойсеївна і в громадській роботі. Вона багато років обиралась до складу бюро первинної організації УТОГ об'єднання, була членом президії облвідділу УТОГ.

Приклад матері став дороговказом для дочки Галлини. Поступивши після десятиріччя на Вінницький завод радіотехнічної апаратури, вона відмінною роботою і активною участю в громадському житті, добрим серцем завоювала велику повагу керівництва заводу і товаришів по роботі, які, незважаючи на молодість Галлини, обрали її депутатом Вінницької обласної Ради народних депутатів.

В їх невеличкій квартирі, в якій живуть Ганна Мойсеївна, Галина та її чоловік Олексій Дяченко — водій автобуса — і зовсім маленька дочка молодого подружжя Інна, тіснувато, але тихо і затишно. Любов до справи, повага до роботи відчуваються і тут.

М. НИРОВ.

На знімку: Г. М. Кукурудза.

З ЛЮБОВ'Ю ДО СПРАВИ

ЗРОСТАЄ У ПРАЦІ МОЛОДЬ

Щороку на Харківське УВП-2 приходить поповнення з професійно-технічного училища № 37, що знаходиться у місті Красний Луч Ворошиловградської області. Вже понад десять років підприємство підтримує з ним тісний зв'язок, натомість молодь вливається у колектив швейників.

Ось і тепер у швейному цеху працюють 28 практикантів. Їм створено належні умови праці: підготовлено робочі місця, інструмент, складено перелік швейних виробів і операцій, які виконують швачки-мотористки. Крім того, за випускниками училища закріплені досвідчені майстри-наставники Олена Гук, Валентина Арманова та інші.

Завдяки високому вмінню наставників, прагненню швидше навчитися самостійно виготовляти продукцію молодь не тільки освоїла пошиття модних пальт, курток, іншої продукції, але й

зріднилась з колективом: 18 практикантів вирішили залишитися на підприємстві. Серед них Олена Дублер з міста Фрунзе, Марина Ватуніна з Нальчика та інші. Начальник швейного цеху Лариса Миколаївна Гуцько схвально відгукується про вихованців Краснолуцького училища. Так, серед кращих його випускників, а нині трудівників підприємства, вона назвала ударницю комуністичної праці Надію Якубовську, котра є кваліфікованою швачкою-мотористкою. Не відстають від неї швачки Ганна Дудченко, Рита Кириакіна, Зоя Кобзук, щоденний виробіток котрих сягає 140 і більше процентів. Недавно їм присвоєно звання ударників комуністичної праці.

Так з допомогою старших зростає у праці молодь, наша трудова зміна.

А. РОСІНСЬКИЙ.
м. Харків

Понад 25 років трудиться член нашого Товариства Є. Б. Неизвестний на Ізюмському тепловозо-ремонтному заводі, що в Харківській області. Його місце роботи — на розбиранні дизелів.

120 процентів норми виробітку — такі виробничі показники Єміля Борисовича.

Фото Й. МІНЬКА.

ЗА КУЛЬТУРНЕ ДОЗВІЛЛЯ

У Запорізькому обласному будинку культури відбулась зустріч з кращими нечужими трудівниками автозаводу «Комунар».

Того дня багато теплих слів прозвучало на адресу П. Раковича, П. Васьковцева, В. Шелкова та інших, які уміло поєднують вироб-

ничу і громадську діяльність, є активістами художньої самодіяльності і спорту. Так, наприклад, слюсар Павло Ракович — ударник комуністичної праці і ветеран самодіяльного народно-

го ансамблю танцю «Славутич», а столяр В. Шелков — теж передовик праці і чемпіон області з шашок.

І таких прикладів було наведено чимало.

На зустрічі виступили голова первинної організації УТОГ підприємства муляр В. А. Ткач, кавалер ордена «Знак Пошани» різальник металу К. М. Коваль, вете-

Відмінними успіхами в бойовій і політичній підготовці зустрічають своє свято воїни-авіатори Н-ської відмінної авіаційної частини Червонопрапорного Прикарпатського військового округу.

«Рішення XXVII з'їзду КПРС виконаємо, надійно захистимо завоювання соціалізму!» — під таким девізом тут все ширше розгортається соціалістичне змагання. Військові льотчики на заняттях у класах, на тренажерах і аеродромі постійно вдосконалюють свою бойову майстерність.

На знімках: вгорі — на «відмінно» виконав вправу з бойовою стрільбою комуніст спеціаліст 3 класу І. І. Козлов; внизу — ідуть польоти.

Фото В. Песляка

(Фотохроніка РТАУ).

Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя

ЗВІТУЄ КЕРІВНИК

Перебудувати роботу відповідно до вимог сьгоднішнього дня начальниці цеху М. І. Ковалю допоміг його звіт перед комуністами підприємства. Незважаючи на те, що Микола Іванович на Кременчуцькому колісно-му заводі вважав досвідченим керівником, йому пред'явили обгрунтовані претензії за недостатню турботу про зміцнення трудової і технологічної дисципліни.

Грунтовний розгляд упустили та їх причин, увага в поєднанні з високою вимогливістю сприяли тому, що звіт став предметним уроком для багатьох господарських керівників.

Кременчуцький завод — спеціалізоване підприємство, яке випускає щодоби тридцять тисяч коліс для тракторів, комбайнів, автомобілів. М. І. Коваль очолює один з найскладніших цехів — фарбування і відвантаження готової продукції. Для виготовлення одних типів коліс ці процеси механізовані на сто процентів, для інших — виконуються ще вручну. Саме в бригадах, де залишалося багато некваліфікованої праці, найчастіше мали місце порушення дисципліни. Але керівництво цеху слабо спиралося на колектив, не досить енергійно займалося ліквідацією ручних робіт.

Розмова йшла конкретна. Члени парткому ретельно вивчили обстановку в цеху, підказали конкретні шляхи перебудови, усунення «вузьких» місць. Показовим був і сам тон розмови під час звіту. Тут не читали нотаций, не влаштовували «розносу» чи чогось на зразок екзамену. Йшла розмова вимоглива і принципова, корисна для обох сторін. Звучали зауваження й на адресу парткому.

Цех фарбування і відвантаження готової продукції перестав бути гальмом, і вперше за довгий час завод повністю виконав план поставок за договорами всім без винятку підприємствам-замовникам, яких, до речі, понад п'ятсот. Але і керівництво, і трудовий колектив усвідомлюють, що це тільки початок великої роботи.

— Жоден господарський керівник не залишається поза контролем партійної організації, — говорить секретар парткому заводу А. І. Жлобинський. — Ми прагнемо так організувати його, щоб люди постійно відчували необхідність перебудови, роботи по-новому. Як підкреслювалося на червневому (1986 р.) Пленумі ЦК КПРС, треба перебудувати стиль і методи роботи в усіх ланках.

О. ПАЛАНТ,
кор. РТАУ.

* Кременчук
Полтавської області

рані праці В. Ф. Дашкеєв, які розповіли про те, як можна і треба правильно використовувати вільний час, культурно відпочивати, змістовно проводити своє дозвілля.

С. МОРДУШЕНКО.

ЄДНІСТЬ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

На нинішньому етапі соціально-економічного розвитку нашої країни важливого значення у трудових колективах підприємств і об'єднань Товариства надається підготовці кваліфікованих робітників. Робота ця проводиться в органічній єдності з виховним процесом.

Однією з найголовніших особливостей здійснення процесу навчання і виховання є те, що він має комплексний підхід. Поруч з вивченням теоретичного курсу молоді робітники беруть безпосередню участь у продуктивній праці. Це дає їм змогу краще засвоїти пройдений матеріал.

Сприятлива обстановка для підготовки кваліфікованих робітників створена на Вінницькому УВП, Львівському швейному підприємстві «Силует», Харківському УВП № 2 та Єнакієвському УВП. Тут постійно дбають про технічне оснащення навчальних кабінетів сучасним обладнанням, де проводиться вивчення нової техніки і технології.

Чималий вплив на учнів має порядок на виробництві, акуратність в усьому, бережливості. Ці вимоги, що випливають з самої організації виробництва, педагог

поступово прагне зробити нормою життя кожної молоді людини.

Важливе значення має чітка організація уроку. Якщо, наприклад, кадрові робітники — майстри своєї справи — не тільки розповідають про передові методи праці, раціональні прийоми здійснення тієї чи іншої операції, але й демонструють їх, то матеріал краще засвоюється і викликає у юнаків та дівчат інтерес до професії.

На уроці, проведеному викладачем Дніпродзержинського УВП Р. І. Хижниченко, висвітлювалась тема «Соціалістична дисципліна праці на підприємствах». Її теоретичні положення — обов'язок кожного суворо дотримуватися дисципліни, правильне ставлення до праці, як джерела зростання суспільного багатства, добробуту народу і кожного трудівника.

Краще зрозуміти матеріал уроку допомагає наочна агітація — плакати з ціфровими порівняннями, діафілми.

Щоб закріпити поданий матеріал, викладач пропонує провести самофотографію одного робочого дня, а потім разом з учнями розробляє заходи, спрямовані

на усунення причин порушення дисципліни і втрат робочого часу. Як творче домашнє завдання їм пропонується оцінити стан трудової дисципліни на своєму підприємстві, визначити, наскільки ефективні заходи морального заохочення добросовісних трудівників.

Зрозуміло, що молоді люди не просто одержують необхідні знання. У них активізується розуміння важливості справи навчання, виховується творчий підхід, формується громадськість.

Вивчення педагогічного досвіду на підприємствах показує, що на заняттях по виробничому навчання доцільно включати учнів у пошук раціональних шляхів виконання виробничих завдань, проводити уроки-конкурси професійної майстерності.

Тільки за умови повного поєднання зусиль педагогічного колективу з викладачами інженерно-технічного складу, інструкторами виробничого навчання можливі значні позитивні зрушення. Тільки тоді можна домогтись, щоб виконання суспільних вимог стало свідомим, стало для молоді нормою поведінки.

П. СЕРГІЄНКО.

Ларису Дмитрівну Єрміну знають на Ворошиловградському УВП як наполегливу трудівницю. Змінні завдання вона виконує на 170 процентів, а продукцію здає тільки відмінної якості.

За високі виробничі показники та активну участь у громадському житті колективу портрет Л. Д. Єрміної занесено на Дошку Пошани Українського товариства глухих. На знімку: наставниця молоді, ударниця комуністичної праці Л. Д. Єрміна. Фото Й. МІНЬКА.

Обидві швачки-мотористки, яких бачите на знімку, вже багато років віддали роботі на Лубенському учбово-виробничому підприємстві. О. В. Калиниченко трудиться тут 22, а З. М. Кириленко — 11 років.

Як і раніше, робітниця ведуть перед у соціалістичному змаганні за дострокове виконання завдань дванадцятип'ятирічки. Вони систематично перевиконують норми виробітку, дають продукцію хорошої якості.

О. В. Калиниченко та З. М. Кириленко беруть активну участь у громадському житті колективу — вони профгрупорги.

На знімку: (зліва направо) ударниця комуністичної праці О. В. Калиниченко та З. М. Кириленко.

Фото П. МІНДЕЛЯ.

Кульзаклад — центр ідеологічної роботи

ДІЙТИ ДО КОЖНОГО

150 членів нашого Товариства трудяться на підприємствах, у колгоспах і радгоспах, що охоплені територією Ізмаїльського міжрайвідділу УТОГ. Вся політико-масова і культурно-освітня робота проводиться клубом, який останнім часом значно активізував свою діяльність.

Очолює Ізмаїльський міжрайвідділ УТОГ Тамара Василівна Савченко. Багаторічний досвід роботи серед нечуючих допомагає їй не тільки успішно виконувати намічені заходи, але й постійно вести пошук нових форм впливу на трудівників, не обмежуватися традиційними формами роботи.

Так, частими гостями у клубі стали лікарі, вчителі, працівники бібліотеки, правоохоронних органів. Вони прочитали лекції «Підризна діяльність імперіалізму на сучасному етапі міжнародних відносин», «Країна Рад — прапороносець миру» та інші.

ЗАРПЛАТА—В БУДЬ-ЯКИЙ ЧАС

Однією з перспективних форм обслуговування населення шляхом безготівкових розрахунків є виплата заробітної плати робітникам і службовцям через ощадні каси. Вже більше як півроку всі працівники нашого підприємства користуються цією формою обслуговування.

Виплата заробітної плати через ощадні каси з попе-

реднім перерахуванням її на рахунки вкладів має велике соціально-економічне значення і тісно пов'язане з інтересами держави з особистими інтересами трудящих.

Перехід на нову форму розрахунків позитивно впливає на покращення обслуговування працівників, скоротив на підприємстві витрати робочого часу на 1,2 процента, зв'язані з видачею за-

робітної плати, сприяє підвищенню продуктивності праці і випуску додаткової продукції.

Трудівники одержують заробітну плату у вільний від роботи час повністю або частинями в ощадних касах, які знаходяться поблизу місця проживання.

Великий інтерес у відвідувачів клубу викликали читанські конференції за книгами Б. Польового «Повість про справжню людину», О. Фадеева «Молода гвардія», О. Федорова «Підпільний обком діє».

Однією з найбільш важливих форм роботи Ізмаїльського клубу є популяризація досягнень робітників і колгоспників у виконанні особистих планів дванадцятип'ятирічки, хід виконання взятих соціалістичних зобов'язань. Працівники клубу, активісти міжрайвідділу підтримують постійний зв'язок з парткомми підприємств, правліннями колгоспів, керівниками радгоспів. З їх допомогою визначаються переможці соціалістичного змагання, країні трудівники, що беруть участь у русі за комуністичне ставлення до праці.

Велика допомога надається членам УТОГ, котрі мешкають у сільській місцевості. Під час вїздів у села для нечуючих проводяться політінформації, їм надається допомога в оформленні пенсій, працевлаштуванні, придбанні будівельних матеріалів, палива.

Нині правління міжрайвідділу проводить значну роботу по виконанню рішень XXVII з'їзду КПРС. Завдання поставлено конкретне — дійти до кожного члена УТОГ, цілеспрямовано проводити роз'яснювальну роботу, домогтись виконання планів і соціалістичних зобов'язань кожним нечуючим.

В. ГОРДІЯЧУК.
Одеська область.

В. ПЕЛИХ,
інженер-нормувальник
Бродівського УВП.
Львівська область.

Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя

ЯК РОЗВИВАТИСЯ МАЛИМ МІСТАМ

На XXVII з'їзді КПРС підкреслювалася необхідність більш повного використання можливостей малих міст, які мають цілий ряд якостей, що роблять їх життєво важливими для народного господарства.

Проблеми, як бачимо, непрості. І розв'язувати їх старими методами, коли розвиток населених пунктів великою мірою ототожнювався із збільшенням їх розмірів, не можна. Та й недоцільно: в умовах науково-технічного прогресу розвивати мале місто можна і треба за рахунок інтенсивних факторів.

Яких же практичних заходів слід вжити, щоб мале місто успішно розвивалося, незважаючи на обмежений трудовий потенціал? Відповідь одна: створювати невеликі спеціалізовані підприємства, філіали й цехи великих заводів і фабрик, а також підприємства, пов'язані з обслуговуванням сільського господарства. Саме такий шлях економічного розвитку малих міст визначений рішеннями XXVII з'їзду КПРС. Відзначаючи переваги невеликих, технічно добре оснащених підприємств, М. С. Горбачов підкреслює їх здатність «швидше і гнучкіше впровадити технологічні нововведення, зміни попиту, оперативніше задовольняти потреби у дрібносерійній і поштучній продукції, краще використо-

увати вільні трудові ресурси...».

Тут слід підкреслити, що в нашій республіці у цій справі уже нагромаджено певний досвід. За минуле десятиріччя об'єднання і заводи великих центрів розмістили в малих та середніх містах більш як 200 цехів і філіалів. Такий процес триватиме і у дванадцятій п'ятирічці.

Відзначимо ще один важливий момент. У більшості малих міст необхідно посилити, якщо можна так висловитися, сільську орієнтацію. Мається на увазі матеріально-технічне постачання і технічне обслуговування радгоспів і колгоспів, переробка і зберігання виробленої ними продукції, виробництво будівельних матеріалів та інших виробів для села. У цій справі важливо підвищити роль органів

Держагропрому, зокрема, районних агропромислових об'єднань, які здійснюють виробниче, соціально-культурне і житлово-побутове будівництво в населених пунктах, розташованих на їх території.

Особливої уваги потребує питання комплексності. Це означає, що виробничі та обслуговуючі галузі в місті необхідно розвивати збалансовано. І тут дуже багато залежить від ролі та ініціативи місцевих Рад. Віддача — економічна і соціальна — не примусить себе чекати.

Г. ФТОМОВ,
доктор економічних наук, завідувач сектором розселення Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР.
(РАТАУ).

ВИХОВАТИ ГРОМАДЯНИНА

У новій редакції Програми КПРС, затвердженій XXVII з'їздом, записано: «Партія надає великого значення вихованню високої громадянськості особи, поваги до радянських законів і правил соціалістичного співжиття, непримиренності до будь-яких порушень соціалістичної законності, готовності брати активну участь в охороні правопорядку». Ленінське положення про правове виховання громадян закріплено на численні пропозиції, висловлені трудящими під час всенародного обговорення передз'їздовських документів.

Програма юридичної освіти реалізується сьогодні в рамках державних навчальних закладів і народних університетів, зусиллями преси, телебачення, радіо. У середніх загальноосвітніх школах і профтехучилищах, технікумах і вузах вивчається обов'язковий предмет — основи радянської держави і права. Молоді люди нині вступають у самостійне життя з певним запасом знань про свої права, обов'язки і відповідальність перед суспільством. І дуже важливо, щоб поставлена в заліковій книжці оцінка відображала не тільки рівень теоретичних знань, а й уміння порівнювати свої вчинки з інтересами держави та інших людей.

Саме так зробив учень однієї з шкіл Дніпропетровська А. Басєв. Андрій поспішав на тренування. Раптом він почув крик жінки і побачив чоловіка, що біг з жіночою сумкою в руках. Андрій умить оцінив ситуацію і кинувся навздогін. Нездарного злощасця було затримано.

Системні юридичні знання сьогодні дають народні університети, школи правового виховання, мережа економічної і політичної освіти, під-

готовки і перепідготовки кадрів. Зокрема, школи правового виховання успішно працюють на підприємствах і в навчальних закладах Вінницької, Волинської, Запорізької, Харківської, Львівської та деяких інших областей.

Разом з тим не можна не відзначити, що ці форми навчання розвиваються не так швидко, як цього вимагає час. У багатьох трудових колективах є свої палаци культури і клуби, де працюють колективи художньої самодіяльності й різні гуртки. Але чи часто зустрінеш у палаці культури гурток, де вивчають питання держави і права?

Неможливо навіть уявити, щоб за кермо автомобіля сідала людина, яка не вміє ним управляти. Але чомусь вважається за можливе посылати на патрулювання дружинників, не знайомих з найважливішими нормами соціалістичної законності. Ще багато членів товариських судів, комісій по боротьбі з пияцтвом, рад профлактики, народні контролери, наставники молоді потребують поповнення свого юридичного багажу.

У багатьох областях республіки успішно проводяться тематичні олімпіади та огляди-конкурси. Практика показує, що учні шкіл і професійно-технічних училищ, які беруть участь у змаганнях на краще знання питань держави і права, одержують могутній моральний заряд. Адже мета такої роботи — формування у свідомості кожної людини переконань, які потім перетворюються у правомірні дії, спрямовані на зміцнення соціалістичної законності.

І. КОЗИНЦЕВ,
заступник начальника
відділу Міністерства
юстиції УРСР.

У братніх товариствах НА ТАШКЕНТСЬКОМУ УВП-1

За роки одинадцяти підприємств Узбекистану вивчили професії ткача, швачки-мотористки, мебелника більше однієї тисячі випускників спеціальних шкіл. Один з них — Хамід Джалілов (знімок ліворуч).

Високих трудових показників у соціалістичному змаганні домагається плетільниця Мохіра Кубаєва. Вона систематично перевищує виробничі завдання і дає продукцію високої якості.

На знімку: (внизу зліва направо) Мохіра Кубаєва та майстер дільниці плетеної резинки Галина Курило в цеху підприємства.

Фото Г. АЛЕКСЕЄВА.

Майбутні спеціалісти

У 1980 році відділом реабілітації Центрального управління УТОГ вперше була зроблена спроба створити нечулим умови для групового навчання в Київському педагогічному інституті імені О. М. Горького.

Всі, хто вступив тоді до вищого навчального закладу, успішно поєднують роботу з навчанням, чимало студентів-заочників перейшли працювати на керівні посади та на роботу, де потрібна кваліфікація вчителя-дактилолога.

У нинішньому році відділом реабілітації при Київському педінституті створено другу групу цільового призначення. На навчання прийнято 25 чоловік.

На знімку: члени Товариства, що стали студентами першого курсу заочного відділу КДПІ імені О. Горького. Текст і фото В. ЩЕРБАНЮКА.

ІМ'Я КІРИ ДМИТРІВНИ Бойко, який би вповнилося 22 серпня 1986 року п'ятдесят, відоме не тільки серед науковців, а й серед широкого кола сурдопедагогів Радянського Союзу. Наполегливі й самовіддані пошуки висококваліфікованого спеціаліста в галузі методики навчання нечулим мови увінчалися написанням і виданням близько 30 наукових робіт — підручників для шкіл глухих, методичних рекомендацій для вчителів і студентів, статей, тез-доповідей, що стало гідним внеском у скарбницю української радянської сурдопедагогіки.

Мені випала велика честь бути учнем К. Д. Бойко під час навчання в Київському державному педагогічному інституті імені О. М. Горького, де Кіра Дмитрівна читала лекційний курс «Спеціальна методика навчання мови» та вела практикум з міміки і дактилології. Це була людина з добрим серцем і щирою душею, про яку хочеться розповісти з теплою і повагою в ім'я її світлої пам'яті.

15-річною юнкою розпочала трудову діяльність Бойко К. Д., поєднуючи роботу і навчання. Згодом студіювання на спеціальному відділенні Київського педінституту імені О. М. Горького. Потім робота логопедом. З 1962 року розпочинається її педагогічна і наукова діяльність в КДПІ ім. О. М. Горького, де працює викладачем на дефектологічному факультеті, займаючи посади асистента, старшого викладача, доцента кафедри сурдопедагогіки.

Поряд з навчальною і громадською роботою Кіра Дмитрівна проводила науково-дослідницьку. В 1971 році К. Д. Бойко під керівництвом професора С. А. Зикова написала кандидатську дисертацію на тему: «Оволодіння глухими учнями молодших класів граматичної форми слова» і ус-

пішно захистила її. Кіра Дмитрівна притаманні неквапливість, серйозне ставлення до вибору теми і методики дослідження, практична направленість.

К. Д. Бойко з захопленням працювала над складанням підручників для шкіл глухих, успішно співробітничала з сурдопедагогами РРФСР і УРСР. В 1979 році підручник для 2

життям. Все це досягалось, дякуючи тому, що Кіра Дмитрівна багато і наполегливо працювала над вивченням передового педагогічного досвіду, використовуючи можливість бувати в школах для глухих.

Бойко К. Д. володіла майстерністю лектора. Згадую літо 1977 року, коли в Києві проходили міжреспубліканські курси, на яких крім

шкіл з недоліками слуху — сурдопедагогів. Яюсь вона нам сказала: «Пам'ятайте, що професія сурдопедагога прирівнюється подвигу. Вона вимагає знань, енергії, вміння, настирливості, витримки, правильного підходу до глухої дитини. Як радісно відчувати, коли ваш учень вперше вимовив найрадісніші слова «мама», «тата», коли ви навчили дитину спілкуванню словесною мовою. І стократ радініше стає на душі матері, почувши вперше від дитини знайомі слова. У неї на очах сльози. Це сльози — вдячності матері вам, що ви навчили дитину говорити. Пам'ятайте, що все це досягається копіткою, повсякденною працею».

Не раз Кіра Дмитрівна нам говорила, що сурдопедагог повинен бути в першу чергу гуманістом. Вона закликала нас любити глухих дітей, увійти в їхню становище, зрозуміти їхній фізичний недолік. Разом з тим наголошувала на тому, щоб ми вселяли глухим учням віру в їхні можливості, були завжди для них другом і порадиником.

Ми, студенти, звикли її бачити підтягнутою, акуратною, усміхненою. Це нас організовувало. Нас Кіра Дмитрівна вчила бути добросовісними, чесними, трудолюбивими, відповідальними за доручену справу державою. Вона для нас, майбутніх сурдопедагогів, була взірцем у всьому.

Рік тому, 11 липня 1985 року, неблаганна смерть обірвала життя Кіри Дмитрівни Бойко, але не віриться, що серед нас немає нашого вчителя, людини великої душі, серця, які вона віддала справі виховання і навчання глухих дітей. Для нас Кіра Дмитрівна залишилась незабутньою.

В. САКУН,
сурдопедагог Полтавської спеціальної школи-інтернату для глухих дітей.

НЕЗАБУТНЯ СЛАВНИЙ ШЛЯХ

класу школи глухих «Розвиток мови», який написаний були присутні колеги з Прибалтики та Молдавії. Саме тоді Кіра Дмитрівна читала лекцію по методі мови, на одній з них вона емоційно, з використанням таблиць, схем, в доступній формі розкрила тему щодо вивчення глухими учнями значень префіксів у слові, що вважається найважчим матеріалом для подачі вчителями на уроках і засвоєння його глухими.

Глибоко знаючи психологію глухої дитини, Кіра Дмитрівна легко знаходила прогалини і слабкі сторони в засвоєнні глухими учнями мовного матеріалу, які потім розроблялися нею в змісті лекційного курсу «Спеціальна методика навчання мови». В останні роки вона з великою зацікавленістю працювала над проблемою вивчення другої (російської) мови в школах для глухих українською мовою викладання. Бойко К. Д. є автором проекту програми з російської мови для 2—4 класів шкіл глухих українською мовою навчання.

Вагомого значення Бойко К. Д. надавала науковому пошуку студентів, залучаючи їх до дослідницької роботи, написання наукових рефератів, доповідей на наукові студентські конференції. Пам'ятаю, що разом з студентами Кіра Дмитрівна розробляла в науковому гуртку такі питання: «Активізація мислительної діяльності глухих учнів на уроках мови», «Індивідуальний підхід до слабочуючих учнів у процесі навчання мови» та інші.

Лекції, прочитані Бойко К. Д. для студентів, базувались на науковій основі, відчувалась конкретність у викладенні теми, насиченість ілюстраціями та зв'язком зню майбутніх кадрів для

українських сурдопедагогів були присутні колеги з Прибалтики та Молдавії. Саме тоді Кіра Дмитрівна читала лекцію по методі мови, на одній з них вона емоційно, з використанням таблиць, схем, в доступній формі розкрила тему щодо вивчення глухими учнями значень префіксів у слові, що вважається найважчим матеріалом для подачі вчителями на уроках і засвоєння його глухими.

Кіра Дмитрівна великого значення надавала вихованню ілюстраціями та зв'язком зню майбутніх кадрів для

ДО ПРАЦІ — ВІД ШКІЛЬНОГО ПОРОГА

На просторому подвір'ї Криворізької спецшколи-інтернату для глухих дітей розташоване велике приміщення — це учбові майстерні школи. Тут дітям прищеплюють любов до праці, орієнтують школярів на ту чи іншу професію.

У кінці минулого навчального року мені довелося побувати у майстерні. Спершу завітав у простору світлу кімнату, де навчаються праці дівчата з п'ятого по дванадцятий класи. За навчанням застав вчителів Т. А. Миколенко та Г. І. Петроченкову. Обидва педагоги мають досвід роботи з дітьми і докладають чимало зусиль та вміння, щоб учні

оволоділи трудовими навичками, готують їх до самостійного життя.

Шкільна майстерня обладнана всім необхідним для успішного навчання. Тут розставлено 11 швейних, 2 намотувальних машини, столи розкрою, приміщення, пристосування для прасування швейних виробів, трюмо, виставка зразків виготовленої продукції та інше.

— Скажіть, будь-ласка, що шийте учні у майстерні? — запитую Тамару Андріївну та Галину Ілліну.

— Все, що роблять діти, й не перерахувати, — сказали мої співбесідниці. — Голівне — вже вміють шити.

Тепер ми не звертаємося в ательє за допомогою. Шнемо штори на вікна, занавісочки та покривала для кухонні шапочки, пов'язки для чергових постів, провадимо різноманітне лагодження білизни.

У цьому ж приміщенні розташовані майстерні по трудовому навчанню хлопців. З вчителем трудового виховання В. В. Моршневим розмовляємо про організацію навчального процесу. Володимир Вікторович має солідний стаж праці — понад 40 років.

З Володимиром Вікторовичем оглядаємо кімнати, де

розташовані майстерні — столярна, слюсарна, по обробці деревини, теоретичний клас. Їх обладнання відповідає вимогам науково-технічного прогресу.

Під керівництвом Володимира Вікторовича учні виготовляють близько 30 найменувань товарів побутової призначення.

Випускники школи минулих років з теплою згадують свого вчителя. І Володимир Вікторович дорожить цими відгуками, вдосконалює методику навчання, з батьківською любов'ю ставиться до дітей, до важливої справи — навчання праці підрастаючого покоління.

П. БАБЕНКО,
м. Кривий Ріг,
Дніпропетровська область.

ДОЛАЮЧИ ТИШУ

РЕПОРТАЖ

У мальовничому куточку Одеси по вулиці Космонавтів 5-А міститься дошкільний заклад № 113. Цей двоповерховий будинок, що по-топає в зелені каштанів і кленів, став рідним домом для 80 малюків віком від 2 до 6 років.

Разом з завідувачем яслами-садком, в якому проводяться диференційоване навчання глухих і слабочуючих дітей, Надією Артемівною Болдиревою ми оглядаємо слухові кабінети, ігрові кімнати, спортмайданчик. Повсюдно відчувається, що тут добре розв'язано завдання технічного забезпечення. Кожна дитина має слуховий апарат, а кожна окрема група — своє приміщення, обладнане звукопідсилюючою апаратурою. До послуг дітей тут є все необхідне: дитячі меблі, іграшки, спеціальний посуд і т. ін.

Інтер'єр приміщень відповідає сучасним вимогам естетики дитячого закладу. Впорядкована і озеленена вся прилегла територія, яку розбито на окремі ділянки, призначені для ігор пізнавального характеру.

Використовуючи ці прекрасні умови і спираючись на багатий арсенал сучасних засобів виховання нечуючих дітей, педагоги дещо оновили методи роботи по ознайомленню, а потім пізнанню дітьми кожного явища, факту реальної дійсності. Головним стало прищепити дитині відчуття образу, а через нього — закріпити слово. Скажімо, влітку малюки беруть участь у посадці овочів, що дає їм можливість наочно одержати уявлення про життя рослини шляхом спостереження і колективної участі у вирощуванні і нагляді за ними.

Змінено проведення екскурсій. Якщо раніше вони завершували вивчення тієї чи іншої теми, то віднині вони започатковують її і повторюють кілька разів, що має неогочинне значення у вихованні реального уявлення про навколишній світ і діяльності. Особливо цікаво проходять екскурсії за темами: «Колгоспне поле», «Морський порт», «Будівництво житлового будинку», «Вулиці міста», «Зоопарк».

Добре розв'язується в яслах проблема «транспорт—

пішохід — вулиця». Шефи спецуправління «Чорноморкурортбуду» розмітили дороги з двостороннім рухом і пішохідними переходами, встановили справжні світлофори. Це допомагає з раннього дитинства навчати дітей правилам дорожньої безпеки, а паралельно — сприяти пізнанню повсякденного життя.

Ці приклади показують, що колектив педагогів ясел-садка правильно розуміє одне з головних завдань — постійне створення умов для навколишнього світу, що у свою чергу є базою для вмотивованого мовного розвитку.

Атмосферу творчої праці і дбайливого ставлення до дітей зуміла створити у колективі «Відмінник освіти УРСР», комуніст Н. А. Болдирева. За 25 років роботи на цій посаді вона зарекомендувала себе вмілим організатором, досвідченим педагогом. Такі ж віддані своїй справі методист В. О. Манжук, дефектологи А. В. Марніна, Л. С. Глебова, В. Л. Дидиченко, вихователі В. І. Давидович, С. П. Петрова, Г. О. Кудинова.

Передові методи і форми роботи цього згуртованого колективу використовують у своїй роботі спеціалісти не тільки нашої республіки, але й Фрунзе і Тбілісі. Досвід роботи завідувачки дитячим закладом Н. А. Болдиревої неодноразово представлявся на Всесоюзних педагогічних читаннях, на науковій сесії НДІ дефектології, на всесоюзному семінарі у Тбілісі, на багатьох інших наукових нарадах-семінарах. На базі ясел-садку три роки працюють постійнодіючі республіканські курси вдосконалення лікарів-психоневрологів кафедри дитячої психіатрії Одеського медінституту ім. Пирогова.

Днями виконком Одеської міської Ради народних депутатів за успіхи, досягнуті колективом педагогів у навчально-виховному процесі і реабілітаційній роботі, присвоїв спеціальним яслами-садком № 113 звання «Зразковий дошкільний заклад», вручив диплом «Кращому трудовому колективу».

Ю. ГЕР.
м. Одеса

КОНЦЕРТ У БАЛТІ

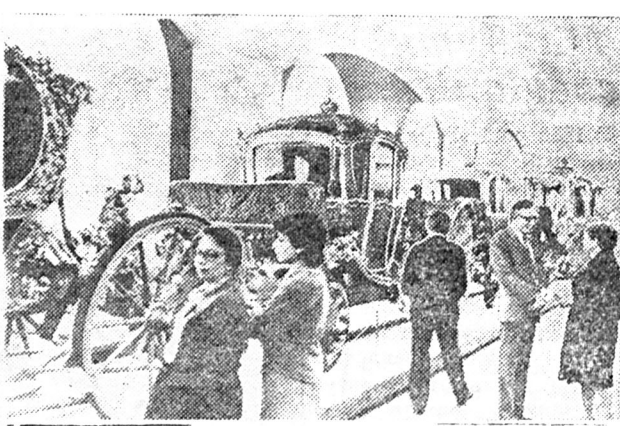
У Балтському клубі УТОГ недавно відбувся усномісний журнал. Працівники районної бібліотеки прочитали лекцію на антиалкогольну тему, потім відбулася дегустація різних соків.

Остання сторінка журналу була присвячена виступу культурмейстерів з м. Котовська. Готуючись до концерту у Балті, наші учасники художньої самодіяльності підготували невеличку програму.

Вірші «Чуємо серцем» І. Філіна та «Слово в долонях» Ю. Крилатова виконала перекладач Марія Цибулько.

Майстерно виконали сценки і пантоміми учасники художньої самодіяльності передовики виробництва А. М. Абанин, В. Є. Анисимов та Артур Бурячковський. Глядачі щедро і довго аплодували їм.

В. ЛЕВИЩЕНКО.
Одеська область.

Москва. Оновленими, в усій пишності первісної краси постали перед глядачами скарби Державної Оружейної палати в Московському Кремлі. Після трирічної техніко-наукової реставрації унікальний музей знову гостинно розчинив двері.

Проведені роботи — найбільші за 135-річну історію сховища — дали можливість, зберігши обличчя старовинного будинку, переобладнати його з урахуванням найновіших досягнень музейної справи. Сучасна система кондиціонерів підтримує певний режим температури і вологості, спеціальне освітлення допомагає виявити і показати всі достоїнства експонатів, розміщених у зручних демонстраційних вітринах.

Значно поповнено колекцію, яка включає близько чотирьох тисяч предметів-шедеврів російської культури і зарубіжного мистецтва XII—XX століть.

На знімку: відвідувачі в залах Оружейної палати.

За ефективну працю і здоровий побут ВСІЄЮ ГРОМАДОЮ

Вже рік діє закон про посилення боротьби з пияцтвом і алкоголізмом. Широка антиалкогольна кампанія, в яку включилися цілі виробничі колективи і окремі трудівники, свідчить, що Указ сприйнято з всенародним схваленням і підтримкою.

Належну увагу цій роботі приділяють і на Чорноморському суднобудівному заводі, де свою ініціативу виявила первинна організація УТОГ. Більш суворо тепер стали ставитись до любителів зеленого змія, порушників трудової дисципліни. Чого гріха таїти, ця робота раніше була занедбана. Нині на засіданнях бюро первинної організації УТОГ заводу щоразу розглядаються питання порушення трудової дисципліни, що є наслідком вживання спиртного.

У колективі групи УТОГ добре пам'ятають Стефанію Сокуренок. За клопотанням бюро первинної організації її свого часу було направлено на лікування до наркологічного кабінету медсанчастини заводу. Але, кинувши курс лікування, жінка була змушена звільнитись з роботи, оскільки обличчя її пити вона не захотіла, а колектив відмовився працювати з постійно п'яною людиною.

Трагічно склалася доля А. Бєзького, якого тричі звільняли з роботи і тричі влаштували. Як не боролися за цю людину члени УТОГ заводу, однак врятувати не змогли — після тяжкої хвороби, викликаній систематичним вживанням спиртного, робітник помер.

Жахливо склалося життя у Петра Макушева. Відмінний спеціаліст, «Майстер — золоті руки», він володів чотирма суміжними спеціальностями, але, проробивши десять років на підприємстві, був звільнений за систематичну появу на робочому місці у нетверезому стані. І це, незважаючи на високу кваліфікацію, талант у роботі, якій можна було б віддаватись сповна, назавжди відмовившись від алкоголю.

На жаль, ще є в нас робітники, які коли-не-коли з важкою головою, прийшовши вранці на роботу, просять нас, перекладачів, клопотати перед цеховою адміністрацією про падання звільнення від праці «за сімейними обставинами». Тепер цьому покладено край. Як інструктор-перекладач можу з усією відповідальністю сказати, що боротьба з п'яними на Чорноморському суднобудівному заводі — це турбота кожного дня, сфера постійної уваги і контролю з боку керівників кожних виробничих ланок і представників громадських організацій. В атмосфері нетерпимості, яку створено у колективі до любителів оковитої, не зможе ужитися той, хто не полинить згубної звички. Бюро, актив первинної організації сповнені рішучості вести послідовну боротьбу з пияцтвом і алкоголізмом, назавжди покінути з цим лихом.

Н. СОКОЛОВА,
інструктор-перекладач
Чорноморського суднобудівного заводу.
м. Миколаїв

По сторінках журналу «Гемайнзам»

ЗУСТРІЧІ ДРУЗІВ

* Нечуючі юнаки і дівчата з Болгарії, НДР, Румунії і Чехословаччини були гостями Спільки глухих Угорщини, де вони провели п'ять незабутніх днів.

Знайомство з древнім Будапештом, поїздка по Дунаю, двохсоткілометровий мандрівка до міста Сегед, де нечуючі були і глядачами, і учасниками спортивних ігор — кожен день, кожна година були сповнені цікавими зустрічами.

В останній вечір в Будапешті відбувся прийом, на якому до молоді звернувся президент Спільки глухих Угорщини І. Белла. Він розповів про діяльність Товариства, його мету і завдання, особливо зупинившись на дальшому розвитку дружніх контактів між організаціями соціалістичних країн.

* 16 учнів школи глухих дітей з Кракова (Польща), їх учителі і вихователі на запрошення колективу школи, яка носить ім'я відомого сурдопедагога Самуеля Хайніке, приїхали до Лейпцига,

а потім здійснили екскурсію в Дрезден і Берлін, де ознайомилися з визначними місцями цих міст.

«Тижнем дружби» назвали діти цю цікаву поїздку, насичену зустрічами, спортивними і культурними заходами.

* Зі свого боку група глухих школярів з НДР відвідала польське місто Краків. Діти здійснили поїздку на теплоході по Віслі, автобус доставив їх у Високу Татри — центр польського гірськолижного спорту.

У скорботному мовчанні стояли гості і господарі біля меморіалу жертвам фашистського концтраційного табору в Освенцімі. В його катівнях від рук гітлерівців у роки війни загинуло понад чотири мільйони чоловік.

Польські і німецькі школярі покладали квіти. Вони поклялися зміцнювати дружбу між країнами і народами, зробити все від них залежне для зміцнення миру, торжества ідей соціалізму. (Переклад з німецької).

Читач запитує — газета відповідає

ПРАВО НА ВІДПОЧИНОК

Кому із працівників підприємств і організацій надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю до двох місяців.

М. ЧІП,
ветеран війни і праці.

Така відпустка надається пенсіонерам за старістю, які працюють на підприємстві, в організаціях сфери матеріального виробництва і по обслуговуванню населення. Відпустку може надавати керівник підприємства або організації за згодою з профспілковим комітетом. Це право не поширюється на пенсіонерів, які одержують пенсію на інших підставах, зокрема, за вислугу років. Пенсіонерам за старістю та інвалідам, які працюють на підприємствах, в цехах і

на ділянках, призначених для використання праці цих осіб, відпустка без збереження заробітної плати тривалістю до двох місяців надається за бажанням.

Ці пільги поширюються на інвалідів і пенсіонерів по старості, які працюють на учбово-виробничих підприємствах товариств глухих та сліпих.

А. ТАРАСЕНКО,
завідуюча юридичною консультатцією Київської міськпрофради.

Для вас, садоводи

РАПТОВЕ ВСИХАННЯ ДЕРЕВ

В останній час в різних областях республіки спостерігається раптове всихання абрикосів і персиків (апоплексія). Проявляється вона частіше всього у першій половині літа у вигляді раптового всихання окремих гілок, частин крони і цілих дерев, особливо абрикос, персиків і слив. Природа цього захворювання ще не вивчена.

Існує декілька думок, що торкаються причин загибелі дерев.

Одні вчені вважають, що причиною хвороби є грибок, інші — бактеріальне захворювання, інші — відрізняють

дві форми захворювання — хронічну та апоплексійну. Листки окремих пагонів швидко в'януть і засихають, зберігаючи деякий час на гілках. Це створює вигляд раптової хвороби.

Досліди, проведені в останній час, підтверджують, що раптове засихання плододових порід є наслідком механічних пошкоджень знаряддям обробки ґрунту, неправильним обрізуванням гілок, низькими температурами взимку, різкою зміною температури рано навесні, недостатньою вологістю в ґрунті, а також пошкодженням, викликаним кластеро-спорою і монілією (грибкові захворювання).

У профілактиці цього захворювання велике значення має висока агротехніка, завчасне вирізування і спалювання засохлих частин дерева, побілка стовбурів вапном і регулярне обприскування дерев рано весною і восени після листопаду трипроцентною бордоською рідиною.

М. ПРИХОДЬКО,
кандидат біологічних наук.

Редактор
П. БУЛАТОВ

Без слів.

Мал. Г. ШИГОДСЬКОГО.

